

EP

ELEMENT DEL PAISATGE.

Les finques situades dins un àmbit de protecció hauran de complir, a més a més del que dictamini la present normativa, el que estigui determinat de forma específica pel seu tipus de protecció.

DISPOSICIONS GENERALS

art. 1 – Objectius.

Els objectius del Pla especial de protecció del patrimoni de Santa Coloma de Gramenet són:

- a) Donar a conèixer els grans capítols de la història, els primers assentaments, la formació i el creixement de la ciutat, a través d'un llegat global.
- b) Establir un catàleg de béns amb valor patrimonial, classificats en categories, èpoques i tipològica en ordre a la seva rellevància arquitectònica, urbanística, històrica, arqueològica i paleontològica o cultural.
- c) Establir una regulació per a l'adequada preservació, consolidació, millora, dinamització i gestió del patrimoni arquitectònic, paisatgístic, arqueològic i paleontològic de la ciutat.
- d) Establir les mesures de foment, ajut, vigilància i protecció de la legalitat urbanística necessàries per a l'adequada conservació dels béns amb valors patrimonials.

art. 2 – Àmbit.

L'àmbit del Pla és el terme municipal de Santa Coloma de Gramenet i abasta la totalitat d'edificacions o elements construïts, àmbits urbanístics, zones arqueològiques i elements del paisatge existents a la ciutat, considerats d'interès arquitectònic, urbanístic, històric, arqueològic i paleontològic o cultural.

art. 3 - Marc Legal.

El Pla concreta la regulació i protecció dels elements patrimonials rellevants del municipi de Santa Coloma de Gramenet, segons el que estableix la Llei 9/1993, de 30 de setembre, de Patrimoni cultural Català i es desenvolupa en aplicació del Decret 78/2002 del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.

El Pla s'ajusta a les previsions urbanístiques del Pla General vigent a la ciutat, així com a les determinacions establertes pel Text refós de la Llei d'urbanisme consolidat amb les modificacions introduïdes per la Llei 3/2012, del 22 de febrer, de modificació del Text refós aprovat pel Decret legislatiu 1/2010, de 3 d'agost, i modificacions posteriors.

art. 4 – Estructura.

El Pla es compon d'un únic document amb els següents apartats:

- Memòria informativa. Descripció de l'evolució històrica de la ciutat, la justificació de la conveniència i oportunitat del Pla, la descripció de la metodologia emprada i la definició dels objectius fixats i dels criteris per aconseguir-los.
- Normativa. Descripció de la categoria i tipologia dels béns objecte de protecció i relació de disposicions que regulen les intervencions admeses i el procediment de tramitació per cada tipologia de béns protegits.

- Estudi econòmic i financer. Relació de les mesures de foment i ajut als propietaris de béns catalogats, i descripció dels drets i deures d'aquests en la gestió dels seus béns.
- Plànols guia dels béns objecte de protecció. Plànols de caràcter informatiu i normatiu que expressen la situació dels béns protegits i el seu entorn dins el terme municipal de Santa Coloma.
- Fitxes dels béns objecte de protecció. Fitxes informatives que expressen les dades representatives, la situació geogràfica, el context històric i la descripció dels béns objecte de protecció; i fitxes normatives que expressen la categoria i tipus de protecció amb indicació de les propostes i tipus d'intervenció admeses sobre aquests.

art. 5 – Interpretació.

Les normes del PEPPSC s'interpretaran segons el sentit propi de les paraules, en relació amb el seu context, els antecedents històrics i legislatius i la realitat social del temps en què han de ser aplicades i atenent, fonamentalment, a l'esperit i finalitat d'aquestes.

Prevaldrà sempre la interpretació que ofereixi una solució més favorable per a la recuperació i/o conservació dels valors patrimonials originals del bé objecte de protecció.

En el cas de contradiccions internes del PEPPSC, o d'aquest amb la legislació vigent, prevaldrà la norma que comporti la major protecció del patrimoni i que representi un millor assoliment dels objectius establerts pel PEPPSC.

Les qualificacions urbanístiques que figuren a les fitxes informatives i normatives poden ser objecte de modificacions de planejament al llarg del temps, per la qual cosa en el present Pla només tindran caràcter informatiu.

art. 6 – Obligatorietat.

Tant les administracions públiques com els particulars estan obligats al compliment de les disposicions que conté el PEPPSC. Conseqüentment, qualsevol actuació o intervenció sobre l'àmbit del PEPPSC susceptible d'alterar-ne la realitat física o l'ús, tingui caràcter definitiu o provisional, sigui d'iniciativa pública o privada, ha d'ajustar-se a les disposicions esmentades.

Són determinacions de caràcter normatiu les compreses a les normes, fitxes i plànols d'ordenació, incloses les directrius en ells establertes, les quals són d'obligat compliment.

L'obligatorietat esmentada en els punts anteriors no limita les facultats que corresponen als diferents departaments de la Generalitat de Catalunya i de les administracions locals per a l'exercici, d'acord amb les previsions del Pla, de les seves competències, segons la legislació específica aplicable en cada cas.

art. 7 - Vigència, revisió i modificació.

El PEPPSC entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya o diari oficial que s'escaigui, i conservarà la seva vigència en tant que no es revisi.

La vigència és indefinida i és causa de revisió, la modificació de les circumstàncies locals, territorials, de caràcter cultural, social, tecnològic, demogràfic, econòmic o ambiental, que exigeixin un altre model de protecció del patrimoni de Santa Coloma.

Qualsevol inclusió o exclusió s'efectuarà mitjançant una modificació puntual del present Pla. En els supòsits establerts per la Llei 9/1993 caldrà, a més a més, informe de la Direcció General de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Departament d'informació Urbanística

La modificació podrà ser promoguda d'ofici, a instància de l'interessat o a proposta d'altres administracions públiques.

Tota modificació per inclusió o exclusió d'un bé, a més dels tràmits establerts per la legislació competent, complirà les següents condicions:

- a)- En cas d'inclusió, caldrà complimentar la fitxa escaient pel bé objecte de modificació, aplicant els criteris normatius particulars per al nou element, segons els criteris establerts en aquest pla especial.
- b)- En cas d'exclusió, caldrà la concurrència d'algun dels supòsits següents:
 - Per desaparició dels motius que justificaren la seva inclusió.
 - Que sigui necessari el seu enderroc per motius d'interès públic.
 - Per destrucció total o parcial ocasionada per força major, sens perjudici de les responsabilitats que puguin exigir-se.

Des del moment de l'aprovació definitiva de la catalogació individual, mitjançant la modificació puntual del pla especial, els nous béns passaran a ser part integrant d'aquest Pla a tots els efectes.

art. 8 - Categoria de protecció.

El PEPPSC regula la conservació, millora, restauració, protecció i intervenció dels béns arquitectònics, urbanístics, històrics, arqueològics i culturals del municipi de Santa Coloma de Gramenet.

Sobre la base de la classificació establerta al Títol I de la Llei 9/1993 i al document "Directrius de contingut per als catàlegs de béns protegits i plans especials de protecció", elaborat pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, s'han establert les següents categories de protecció que consten a les fitxes normatives dels béns protegits:

Béns Culturals d'Interès Nacional (BCIN): Són els béns immobles més rellevants del patrimoni cultural català inclosos en el Registre de Béns Culturals d'Interès Nacional del Departament de Cultura de la Generalitat. Al PEPPSC s'inclouen dins els béns amb *clau EC "Edificis i Elements del Catàleg"*.

Béns Culturals d'Interès Local (BCIL): Són els béns immobles integrants del patrimoni cultural que, tot i la seva significació i importància, no compleixin les condicions pròpies dels béns culturals d'interès nacional, però que cal preservar i mantenir com a identificadors del municipi. S'inclouen al PEPPSC dins els béns amb *clau EC "Edificis i Elements del Catàleg"*.

Espais de Protecció Arqueològica (EPA): Són les àrees que no han estat declarades BCIN però que, per evidències materials, per antecedents històrics o per altres indicis, es presumeix l'existència de restes arqueològiques o paleontològiques. S'inclouen al PEPPSC dins els béns amb *clau ZA "Zones Arqueològiques"*.

Béns de Protecció Urbanística (BPU): Són aquells béns immobles (elements, conjunts, indrets, etc.), no declarats ni incoats BCIN o BCIL, els valors dels quals identifiquen a l'arquitectura tradicional del lloc i/o el paisatge del municipi, que el pla vol protegir pels seus valors d'interès cultural. S'inclouen al PEPPSC dins els béns amb *clau A "Ambients urbans"*.

Entorns: Són els àmbits de protecció delimitats al voltant d'un bé necessaris per a la seva adequada conservació. L'entorn està constituït per l'espai, sigui edificat o no, que dona suport ambiental al bé catalogat i es delimita atenent a criteris visuals, ambientals, paisatgístics i/o urbanístics amb l'objecte d'evitar-ne l'alteració dels valors patrimonials del bé, la seva contemplació o l'estudi del mateix.

Així mateix, s'estableixen dues categories amb regulació específica i protecció pròpia:

Béns d'Inventari: Són els béns immobles amb certa rellevància històrica o arquitectònica, el testimoni dels quals cal preservar per deixar constància de la seva memòria històrica. S'inclouen al PEPPSC dins els béns amb *clau EI "Edificis i Elements de l'Inventari"*.

Elements del Paisatge: Són els béns de cert interès paisatgístic o cultural, la memòria i rellevància dels quals cal preservar, divulgar o documentar. S'inclouen al PEPPSC dins els béns amb *clau EP "Elements del Paisatge"*.

art. 9- Desenvolupament i execució.

- a) La gestió d'aquest pla correspon a l'Ajuntament, sens perjudici de la participació d'altres persones o entitats. La Corporació municipal exercirà, per tant, totes les facultats que li són atribuïdes i, en especial, les relatives a les intervencions en les activitats d'ús i d'edificació, així com les que derivin de les seves competències en matèria de planejament, gestió i disciplina urbanística.
- b) L'Administració acordarà, amb càrrec als pressupostos municipals, les inversions necessàries per a la vigilància i manteniment, conservació i millora del patrimoni històric artístic de la seva propietat i establirà les destinades a adquisicions de béns catalogats.
- c) La protecció del Patrimoni es considera de gran transcendència i, en conseqüència, les infraccions que es puguin cometre contra les determinacions d'aquest pla seran sancionades d'acord amb el que estableix la Llei.

La desaparició física del bé protegit com a conseqüència de l'incompliment dolós o negligent del deure de conservació, comporta l'obligació de restituir-lo.

En el supòsit de cas fortuït, caldrà que el titular acrediti haver adoptat les mesures necessàries per a la conservació del bé, la prevenció d'incendis, d'actes vandàlics, etc.

En aquestes circumstàncies es podrà demanar la descatalogació del bé i serà l'Ajuntament qui haurà de ponderar el valor cultural del bé que ha de restituir-se, enfront el perjudici o gravamen que la restitució comporta.

art. 10 - Regulació dels usos.

Als béns objecte de protecció són admissibles els usos no específicament prohibits per la legislació urbanística i sectorial aplicable, compatibles amb les exigències de conservació i protecció i amb prevalença dels usos que prioritzin el manteniment en bon ús dels valors patrimonials dels béns.

art. 11 - Regulació de les intervencions.

El present document regula la normativa i el procediment d'intervenció sobre els béns que conformen cadascuna de les categories de protecció.

D'acord al que disposa la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del Patrimoni Cultural Català, s'estableix que tota intervenció que afecti total o parcialment béns objecte de protecció serà avaluada pels òrgans competents de les corresponents administracions de forma prèvia a la concessió de la llicència o a l'aprovació del projecte tècnic corresponent.

Amb aquest objecte, el febrer de 2022, la *Comissió del Patrimoni Arquitectònic, Cultural i Natural i per a la Normalització Lingüística de Santa Coloma de Gramenet* va aprovar la constitució de la *Comissió Tècnica de Patrimoni* com a subcomissió de treball i estudi encarregada de vetllar per la preservació, conservació i protecció del patrimoni de la ciutat.

Així doncs, s'estableix que les intervencions que afectin:

- Béns Culturals d'Interès Nacional (BCIN) requeriran l'autorització de la Comissió Territorial de Patrimoni del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya d'acord a l'establert a

l'article 34 de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del Patrimoni Cultural Català i amb base en el Decret 276/2005, de 27 de desembre, de les comissions territorials del patrimoni cultural. Qualsevol projecte d'intervenció en un BCIN haurà d'incloure un informe sobre els seus valors històrics, arquitectònics, artístics i arqueològics i sobre el seu estat actual, i també d'avaluació de l'impacte de la intervenció que es proposa.

- Béns Culturals d'Interès Local (BCIL), Entorns de béns catalogats, Espais de Protecció Arqueològica (EPA), Béns amb Protecció Urbanística (BPU), Ambients urbans protegits (A) o Edificis i elements de l'Inventari (EI) requeriran l'autorització per consens dels tècnics municipals dels Serveis de Planejament i Llicències que, en cas de dubte, podran elevar consulta a la Comissió Tècnica de Patrimoni de la ciutat. Qualsevol projecte d'intervenció en un BCIL haurà d'incorporar plànols d'alçat del tram de carrer on es situa el bé que justifiquin la conveniència de la proposta quant a composició, materials i cromatisme.
- Elements del Paisatge (EP) requeriran de comunicació prèvia al Servei de Planejament de l'Ajuntament que, en el seu cas, podrà emetre informe d'esmenes en el termini màxim d'un mes des de la data de comunicació.

art. 12 - Volums disconformes.

Els edificis i elements anteriors a l'entrada en vigor de la present modificació del PEPPSC que el seu volum o l'ús de les quals no sigui compatible i resulti disconforme amb les condicions del nou planejament, estaran en situació de volum o ús disconforme.

Seran considerats volums disconformes aquelles parts d'edifici que quedin per sobre de l'alçada reguladora màxima, sobrepassin la profunditat edificable, el sostre màxim teòric sobre parcel·la o vàries d'aquestes condicions alhora, constituint un element improp i dissonant amb l'ambient. També es consideren disconformes les construccions o els tancaments lleugers afegits a balcons i/o terrats, que resultin impropis i entrin en contradicció amb les condicions genèriques d'ordre estètic, higiènic i de seguretat.

En els edificis amb volums disconformes es podran autoritzar obres de millora, rehabilitació i canvi d'ús. No s'admetran ampliacions i l'edifici disconforme podrà romandre fins a la fi de la seva vida útil. Un cop l'edifici esgoti la seva vida útil, l'edifici que el substitueixi haurà d'adaptar-se a les condicions del planejament per a actuacions d'obra nova.

art. 13 - Edificis i elements situats en zona inundable.

Per als béns existents en zona inundable, les administracions competents fomentaran l'adopció de mesures de disminució de la vulnerabilitat i autoprotecció, tot això d'acord amb el que s'estableix en la Llei 17/2015, de 9 de juliol, del Sistema Nacional de Protecció Civil i la normativa de les comunitats autònomes.

Els titulars o promotors d'intervencions en zona inundable, una vegada conegut el risc al qual està sotmès el bé, hauran de prendre les mesures adequades per a minimitzar l'impacte que la inundació tindria sobre aquest i definir les mesures i els nivells de protecció que estimin adequats.

Als béns situats en zones de flux preferent només podran ser autoritzades aquelles activitats no vulnerables davant de les avingudes i que no suposin una reducció significativa de la capacitat de desguàs d'aquestes zones.

Qualsevol intervenció que afecti béns situats en zona inundable requerirà subscriure una declaració responsable per risc de inundació davant de l'Agència Catalana de l'Aigua i de disposar, amb caràcter previ a l'inici d'obres, de certificat del Registre de la Propietat en el que s'acrediti que existeix anotació registral indicant que la construcció es troba en zona inundable.

Qualsevol intervenció que afecti béns situats en zona de flux preferent o en zona de policia requerirà l'autorització administrativa de l'Agència Catalana de l'Aigua.

art. 14 - Carta de Colors.

Envers el cromatisme dels Béns Culturals d'Interès Nacional (BCIN), Béns Culturals d'Interès Local (BCIL), Béns amb Protecció Urbanística (BPU) i Edificis de l'Inventari (EI) construïts amb anterioritat al 1940, es determinen amb caràcter normatiu les següents pautes d'intervenció:

- S'haurà de fer una exploració prèvia dels colors originals dels paraments de l'edificació, preferentment sota voladissos i ràfecs, triant la capa de pintura més pròxima a l'arrebossat i la seva reproducció amb els pigments tradicionals de terres naturals.
- L'exploració i reproducció dels colors originals s'haurà d'estendre a les fusteries i persianes, als balcons, i als emmarcaments, llindes i brancals, de les obertures.
- Quan als paraments, balcons i emmarcaments no es trobi cap resta prèvia de color, s'hauran d'utilitzar:
 - Als paraments els tons ocre, groc o vermellós (mangra) preparats amb pigments naturals de terres. També és aconsellable el "blauet", preparat amb "blau de Montserrat", quan hi hagi testimonis de la seva existència.
 - Als emmarcaments s'hauran d'utilitzar tons adequats al cromatisme seleccionat per a paraments.
- Quan a les persianes i fusteries no es trobi cap resta prèvia de color, s'hauran d'utilitzar tons adequats al cromatisme seleccionat per a paraments i emmarcaments, amb preferència dels tons verdosos o marronosos.

Les anteriors pautes d'intervenció seran recomanables per als Béns Culturals d'Interès Local (BCIL), Béns amb Protecció Urbanística (BPU) i edificis de l'Inventari (EI) construïts a partir de l'any 1940, i per a la resta d'edificis existents o de nova construcció que formin part d'entorns d'edificis catalogats o d'Ambients urbans protegits (AU).

En aquestes edificacions es podran utilitzar pintures sintètiques amb tons que hauran d'aproximar-se als de la Norma DIN següents:

- per al groc, DIN 6164 / 3:6:1 i 3:6:2
- per al mangra, DIN 6164 / 7:4:4 - 7:5:5 - 7:6:4 - 7:6:5 i 7:7:4

Així mateix, s'estableixen les següents pautes generals d'aplicació a la totalitat dels edificis objecte de protecció i als edificis existents o de nova construcció situats dins els entorns o ambients urbans protegits:

- En cas de restauració d'edificacions amb façanes esgrafiades o amb altres solucions constructives tradicionals, s'haurà de reproduir formal i cromàticament la corresponent ornamentació mitjançant tècniques i materials tradicionals.
- S'evitarà l'aplicació de pintures sobre la pedra natural de les façanes.
- Es rebutjaran els colors primaris, els negres i blancs, les pintures mancades de transparència, així com els tons forts o estridents i els tons pàl·lids del groc o el rosat, si no són els originals.

En tots els casos la conveniència de la proposta cromàtica de paraments, balcons, emmarcaments, persianes i fusteries s'haurà de justificar mitjançant l'aportació d'un plànol d'alçat a color del tram de carrer on s'ubica l'edifici objecte de la intervenció.

DISPOSICIONS PARTICULARS

Normativa de protecció dels béns amb clau EP "element del paisatge"

art. 50 - Definició

Constitueixen els Elements del Paisatge els béns immobles que, malgrat no haver estat objecte de declaració ni de catalogació, reuneixen els valors històrics, artístics, paisatgístics o documentals que reclamen formar part del patrimoni cultural català.

Cada Element del Paisatge disposa de fitxa informativa individualitzada. L'objecte, la classificació i el tipus d'intervenció es regulen de forma unitària als articles següents de la Normativa.

art. 51 - Objectius

Els objectius de la normativa general de protecció dels elements amb clau EP són els següents:

- a) Identificar els traçats urbans o els elements de qualitat ambiental remarcable, que permeten conèixer o evocar, fins i tot aïlladament i fragmentàriament, un determinat estadi històric de la cultura material de la ciutat.
- b) Identificar les peces singulars d'arquitectura, enginyeria civil o arts aplicades que destaquen per la seva excel·lència com a manufactura artística o tècnica, per l'extraordinària significació paisatgística o urbana de la seva implantació, o per la vinculació directa com escenari, catalitzador o seu de determinats fets o processos històrics rellevants per la memòria històrica de la ciutat.
- c) Fer difusió dels elements del paisatge de la ciutat mitjançant la incorporació de documents informatius o visites guiades, que permetin apropar el públic al patrimoni i ajudar a crear una consciència de responsabilitat col·lectiva.
- d) Regular les llicències urbanístiques en elements d'aquest tipus.

art. 52 - Classificació tipològica

Per als béns que conformen el recull d'Elements del Paisatge s'estableix la següent classificació tipològica:

Font i deu. Construcció situada en un lloc públic amb una o més aixetes per on surt aigua o, en el cas de la deu, lloc per on brolla aigua del terra.

Mirador. Lloc alt i ben situat des d'on es pot contemplar un paisatge agradable.

Tall geològic. Intersecció dels cossos geològics en el subsòl amb un pla vertical d'una orientació determinada. La secció del terreny representa diferents tipus de roques, llur constitució i estructura interna i les relacions geomètriques entre elles.

Mines de minerals. Excavacions necessàries per explotar minerals en un jaciment.

Mines d'aigua. Conducció subterrània per canalitzar l'abastament d'aigua als nuclis de població, que van tenir un especial desenvolupament en algunes ciutats des de l'ocupació musulmana de la península fins al segle XIX.

Escultures. Obres artístiques que representen figures o imatges, normalment, en 3 dimensions.

Murals. Pintura o escultura que es fa o es col·loca sobre la superfície d'un mur.

Refugis antiaeris. Estructura de protecció per a la població civil i el personal militar contra possibles bombardeigs enemics des de l'aire. Són similars en alguns aspectes als búnquers, encara que no estan dissenyats per protegir d'atacs terrestres.

art. 53 - Tipus d'intervencions

Als Elements del Paisatge es permeten les intervencions de conservació, restauració, i, fins i tot, l'enderroc, condicionades a deixar constància documental (planimètrica i fotogràfica) per tal de garantir la permanència de la seva memòria històrica.

art. 54 - Regulació de les intervencions

Qualsevol intervenció sobre els Elements del Paisatge requerirà de comunicació prèvia al Servei de Planejament de l'Ajuntament que, en el seu cas, podrà emetre informe d'esmenes en el termini màxim d'un mes des de la data de comunicació. Superat aquest termini sense l'emissió de l'informe, s'entendrà el sentit del silenci com a positiu.

En cas d'execució d'obres que afectin els Elements del Paisatge, caldrà presentar la següent documentació:

- a) Memòria descriptiva de la història i característiques del bé objecte de la intervenció, amb justificació detallada de la proposta d'intervenció.
- b) Plànol d'emplaçament.
- c) Plànols descriptius de l'estat actual i de la proposta d'intervenció.
- d) Reportatge fotogràfic.

art. 55 - Procediment d'inclusió d'un bé al recull d'Elements del paisatge

El Ple de l'Ajuntament podrà aprovar la inclusió d'un bé al recull d'Elements del Paisatge, d'ofici o a instància de particular, mitjançant la tramitació d'un expedient de modificació del present Pla i previ informe favorable de la Comissió Tècnica de Patrimoni.

La documentació necessària per a la seva inclusió haurà d'estar conformada per:

- a) Memòria descriptiva de la història i característiques del bé amb justificació detallada dels valors artístics, històrics o arquitectònics que motiven la seva incorporació.
- b) Plànols detallats de planta i alçat.
- c) Reportatge fotogràfic.